

Erkki Känkäsen tervehdyspuhe Muolaan juhlissa Forssassa 30.7.2017

Arvoisa juhlayleisö, hyvät heimosiskot ja veljet!

Muolaan ensimmäiset pitäjäjuhlat pidettiin Täällä Forssassa 1949. Nyt nämä juhlat ovat yhdeksännet. Tänne Forssaan tuli sodan jälkeen yli tuhatta siirtolaista ja Lounais-Hämeeseen tuli yli kymmenentuhatta. Forssa oli Muolaalaisten sijoituskunta. Suurin osa oli Ylä-Kuusoisii.

Forssaan perustettiin 104 asutustilaa ja Kojjärvelle 65. Asutus täällä Forssassa meni hyvin. 1950 kaikilla siirtolaisilla oli katto pään päällä. Se oli mukava tunne monien evakkovuosien jälkeen. Elämä uudella kotiseudulla alkoi.

Muistuu tulo Forssaan, kun härkävaunun ovi avautui ja asemamies kysyi: "Mistä tämän tilan täältä saatte?" Vastasin että Viksbergistä, mutta en osannut oikein lausua sitä. Asemamies sanoi: "Sen parempia maita ei olekaan, kuin Viksbergissä. Tervetuloa Forssaan". Viksbergin alueesta tuli yksi uusi Forssan asutusalue. Täällä alueella ei ollut rakennuksia. Siellä ei ollut kuin yksi makasiini, karjalaisittain sarrain. Kaikki asukkaat olivat Muoloisii ja suurin osa Kuusoisii ja entisiä naapureita.

Tälle alueelle Forssan kauppa antoi nimen "Pikku-Muolaa". Parempaa kummilahjaa ei ole olemassakaan. Se lämmitti sydämet ja Pikku-Muolaan nimi tuli karttoihin ja se säilyy ikuisesti siellä. Uutta kotiseutua kävimme kehittämään. Lehdissä oli suurin kirjaimin kirjoitettu että Forssassa maito loppuu, kun Viksbergin kartano lopetetaan. Mutta nämä karjalaistilat kahden vuoden päästä toimittivat moninkertaisen määrän.

Karjalan murre, karjalaiset tavat säilyivät ja makasiinista tuli juhlapaikka. Siellä tanhuttiin, tanssittiin ja pidettiin kesäjuhlia. Pikku-Muolaa oli Karjalaseuran kehtona monien vuosien ajan. Siellä juhlissa tutustuttiin paikallisiin forssalaisiin. Minullekin Karjalan murre tai sanonta tuotti vaikeuksia. Äiti käski mennä ostamaan Niemisen kaupasta seltilöi. Mutta kaupassa oli nuori myyjä, joka ei ymmärtänyt mitä seltit tarkoittavat. Täällä Hämeessä niitä sanotaan silliksi. Napit vastakkain koetettiin ratkaisua löytää, mutta ei onnistuttu. Seuraavana aamuna muurari Toivo Kallonen toi äitille seltilöi

Karjalaseuran toiminta Forssassa oli vilkasta. Jäsenmäärät -70 ja -80-luvuilla oli yli 700 jäsentä. Olimme Hämeessä suurin karjalaisseurana. Suurempi kuin oli Hämeenlinnan kaupungissa. Sodan jälkeen eivät kaikki järjestöt saaneet kokoontua, mutta me karjalaiset järjestöt saimme kokoontua. Mukana oli arvovaltaista väkeä paikallisista silmäätekeivistä. Juhlissa oli Hämeenlinnan maaherra Mattson, jonka rovasti Rapeli toivotti tervetulleeksi. Juhlista vastasi Kaino Luukka, Toivo Rapeli ja paikalla järjestävän seuran Väinö Järveläinen. Muolaan ensimmäiset juhlat olivat Urheilupuistossa 1949.

1958 Forssassa olivat Karjalan Liiton kaksi päivää kestävä Talvipäivät. Mukana oli ikioma ministeri Eemeli Luukka, joka oli silloin Karjalan Liiton puheenjohtaja. Ministeri piti meille nuorille puhuttelun: "Kuulkaas nuoret tytöt ja pojat, teidän pitää ottaa vastuu karjalaisuudesta ja muolaalaisuudesta". Ja leppoisalla äänelle lisäsi että "Eihä myö vanhat miehet ennää kauaa jakseta". Seuraavana vuonna olivat Muolaan juhlat 1959. Ministerin sanat olivat menneet perille. Oli paljon järjestäjiä ja juhlat onnistuivat erinomaisesti. Juhlapaikkana oli Forssan Hippoksen ravirata, jonka Tauno Holmberg oli käyttöömmme ilman vuokraa antanut. Hän sanoi että "Te karjalaiset olette ahkerasti käyneet talkoissa Hippokselle". Tulkoon mainittua, että Holmberg joutui luovuttamaan kolme asutustilaa muolaalaisille. Silti hän oli karjalaisten ystävä. Holmberg sanoi: "Tulkaa Hippokselle, siellä on hyvät parkkipaikat ja sinne on helppo tulla!"

Silloiset juhlat olivat Muolaan historian suurimmat. Yleisöä oli yli 2000 henkeä ja oli kaunis ilma. Lausuntataiteilija Marjatta Lohikoski sanoi esityksessään että hän tuli Karjalasta ja Muolaasta ja ihmetteli että missä ne muolaalaiset ovat? Sitten hän iloisesti tokaisi: ”Tännehän ne ovat tulleet, tänne Forssan Hippokselle!”

Mitä me karjalaiset olemme uudelle kotiseudulle antaneet? Karjalanpiirakat tuotiin tullessa Hämeeseen. Forssalaiset muistelevat miten hyviä ruislimppuja (karjalaisittain ruisleipä) karjalaiset tekivät. Leinon Helvi ynnä muut naiset leipoivat niitä paikallisille. Rämön Seija pitää perinnettä yllä vieläkin. Kyykkäpelin olemme tuoneet Forssaan ja sitä on pelattu yli 50 vuotta. Pyhän Ristin pukuja Forssan karjalaiset ovat tehneet yli 60 kappaletta. Karjalan Liiton juhlissa olemme uskollisesti olleet mukana. Siellä juhlakulkueessa kansallispuvut pääsevät oikeuksiin. Karjalan Liiton juhlat ja juhlakulkue vuodesta toiseen näyttävät karjalaisen heimon yhteenkuuluvuutta ja mahtavaa voimaa.

Kunnallisessa elämässä olemme tasapainoisesti mukana. Samoin seurakunnan kanssa olemme pitäneet vuodesta toiseen tilaisuuksia. Karjalaiset porokanaviljelijät ovat tuoneet Forssan tutuksi. Täällä kasvatetaan suurin osa varastoporkkanoista. Olemme kartoittaneet karjalaiset asustustilat, niitten sijoituspaikat. Samoin Kojjärven, jossa Einari Vinnikainen teki suuren työn. Muolaan Museo on Forssan museon tiloissa. Siellä on Muolaasta koottua aineistoa ja filmejä. Aukioloajat ovat samat kuin Forssan Museossa.

Kotikarjalaan olemme tehneet retkiä. Muolaan pitäjäseuran juhlissa Muolaan kirkonmäellä olemme olleet mukana. Onko missään Euroopan maassa ollut tällaista että luovutetun alueen hautausmaat kunnostetaan rajan takaa? Muolaan pitäjäseura ja talkooporukka ovat vuodesta toiseen kunnostaneet äitien ja isien hautapaikat. Kun katselin Muolaan hautausmaalta otettua filmiä vuodelta 2000, kun risti pystytettiin alttarin paikalle, on poistunut paljon alkuperäisiä muolaalaisia. Nyt meidän pitäisi kertoa enemmän kolmannen ja neljännen polven muolaalaisille esi-isistä ja juuristamme!

Näillä sanoilla toivotan teidät tervetulleeksi ja toivon että viihdytte. Kiitos!